

glasbeni in videoposnetki, opisi šeg, zbirke oblačil, inštrumentov itd. ne pomenijo kaj dosti, če so zaprti v predalih in skriti v depojih. Dostopa pa ni! Kako to? Ali ni bilo to gradivo zbrano z namenom, da se iz njega kaj naučimo in spoznamo, kakšen narod smo bili in smo? Minili so časi, ko je bilo dovolj, da smo ugotavljali, da se gradivo nahaja tam ali tam. Če hočemo Slovenci napredovati in tudi naprej ostati kulturni (in z dediščino povezani) ljudje, moramo spoznati svoje korenine. V folklornih skupinah rekonstruiramo načine oblačenja, pesmi, plesne ... in to predstavljamo občinstvu - slovenskemu in mednarodnemu. Si morda ne zaslužimo, da bi se seznanili z arhivskim gradivom?

Več povezav, ustvarjalno sporazumevanje in sodelovanje vseh slovenskih folklornikov in folkloristov je možno! To lahko storimo na več načinov: v forumu prek interneta, s seminarji (kakršni so v Sloveniji) tudi zunaj meja, z razstavami in (meni najbolj pri srcu) z izdajo knjižnega gradiva!!! Vidim druge narode, npr. Hrvate, ki so tesno povezani in organizirani. Slovenci smo lahko srečni, da imamo zelo dobre knjige izvrstnih avtorjev, ki želijo razširiti svoje znanje. To dejavnost moramo še naprej finančno podpirati, saj za kakovosten napredek potrebujemo znanstveno analizirano gradivo. Le tako ga je mogoče ustrezno in sodobno poustvarjati.

Folklorniki, uspešno najprej!

SLOVENSKE FOLKLORNE SKUPINE V NEMČIJI

NEŽKA LUBEJ

Leta 1994 je bilo prvič, ko sem si bolj po naključju kot namenoma ogledala 9. folkloriadi - srečanje slovenskih folklornih skupin, ki delujejo v raznih krajih v Nemčiji. Na njej je sodelovalo trinajst folklornih skupin. Prireditve je trajala več kot štiri ure, saj je vsaka skupina plesala po dvajset minut, nekatere celo več. Za sam program lahko rečem, da je bil precej dolgočasen, saj so vse skupine poustvarjale izključno plesno dediščino. Brez menjavanja pozicij so po večkrat ponavljale iste plesne. Pesmi, iger, odlomkov šeg in navad ali česa podobnega v svoj program niso vključevale. Žalostno sem opazovala občinstvo, ki je sedelo ob mizah ob hrani in pijači in se ob občasnem opazovanju dogajanja na odru pretežno zabavalo po svoje.

Že pred to prireditvijo in več let po njej je gospa Meta Benčina, strokovna svetovalka za folklorno dejavnost pri takratni Zvezi kulturnih organizacij (ZKO) Slovenije, ob božičnih in velikonočnih praznikih pripravljala seminarje

Naslovnica zloženke, ki so jo člani Kulturnega društva Lipa iz Münchna izdali ob 17. folkloriadi leta 2003.

Folklorna skupina SKPD Lastovka iz Ingolstadta.
(Fotografija iz programske zloženke 17. folkloriade.)

za vodje in plesalce folklornih skupin, ki so delovali zunaj Slovenije. Ti seminarji so dali strokovno podlago razvoju aktivnosti na folklornem področju zunaj naših meja in pomembno prispevali h kakovostni rasti posameznih skupin. Z reorganizacijo ZKO v Javni sklad RS za kulturne dejavnosti je bil ukinjen odbor za stike z društvu v tujini, ki je skrbel za organizacijo seminarjev in prireditev. Zdaj to funkcijo opravlja konzulat v Münchnu, ki občasno vabi na seminarje v Nemčiji nekatere izkušene vodje folklornih skupin iz Slovenije.

Leta 2003 sem bila kot strokovna spremljevalka 17. folkloriade povabljena v München. Sodelovalo je deset skupin, ki delujejo po različnih mestih v Nemčiji. Nehote sem pričakovala dolgo in nezanimivo prireditev, vendar sem bila prijetno presenečena. Skupine so se predstavile s krajšimi programi, v katere so vključevale tudi pesmi ter elemente šeg in navad in bile v večini primerno oblečene. Seveda so bile pomanjkljivosti, tudi take, ki jih zasledimo pri folklornih skupinah v Sloveniji, npr. neprilagojenost programov starostni strukturi plesalcev, zlasti v skupinah, v katerih plešejo tudi starejši plesalci. Ti imajo težave z zahtevnejšimi poskoki in hitrimi obrati.

Po prireditvi je bil z vodji skupin razgovor, na katerem je bilo kar veliko besed namenjenih pripravi programov, ki bi bili primerni starostno različnemu članstvu v skupinah.

V letu 2004 sem bila ponovno vabljena na 18. folkloriado v Augsburg. Udeležilo se je šest odraslih in ena otroška folklorna skupina. Splošni vtis o tem srečanju je bil žal manj spodbuden od tistega prejšnje leto. Skupine so imele težave z odpovedjo plesalcev ali godcev; v zadnjem trenutku so iskale nadomestila, zato je bila opazna nezanesljivost pri izvajanju programa in pri nakazovanju stilskih posebnosti plesov. Nekatere skupine so plesne območja mešale z drugim, bile neprimerno oblečene ipd. Na pogovoru so se vodje skupin pritoževali nad nihanjem števila članov v skupinah, nad pridobivanjem glasbenikov in pomanjkanjem finančnih sredstev.

Po vsaki folkloriadi je bilo organizirano druženje nastopajočih. Vsi so ga željno izkoristili in se zabavali do jutranjih ur, ne glede na oddaljenost njihovega kraja bivanja. Najlepše je bilo, da smo na zabavi in v pogovorih po njej slišali le slovensko besedo.

Na vsako Folkloriado je vabljena ena od slovenskih folklornih skupin. Na 17. je sodelovala folklorna skupina iz Beltincev, na 18. pa Val iz Pirana. Za sodelovanje na naslednjih srečanjih bi morda opozorila na odgovornost slovenskih skupin, ki se morajo zlasti pri Slovencih v tujini zavedati pomembnosti sestave in izvedbe svojega programa. Zato naj nastopajo v primernih kostumih, izberejo naj ustrezen godčevski sestav, pokažejo naj ustrezen odnos do naše plesne idr. dediščine ... V predstavljene programe naj vključujejo petje, plese pa naj izvajajo v zanimivih variantah in različnih pozicijah. Nastopi naj bodo sklenjene zgodbe, ki se začnejo, odvijajo in končajo. Taki programi bi folklornikom v Nemčiji pokazali sedanje dogajanje na folklornem področju v domovini, saj je prav, da so z njim seznanjeni.

Vsem težavam navkljub, ki pestijo folklornike v Nemčiji, jim gre velika zahvala in spoštovanje. Kljub oddaljenosti od kraja, kjer se zbirajo na vajah, kljub težavam z denarjem in kljub mnogim drugim nepredvidljivim situacijam se zavedajo svojih korenin. Ohranjanje in poustvarjanje ljudskega izročila jih duhovno bogati in povezuje z domovino. Naj tako ostane tudi v prihodnje. Slovenci "doma" pa poskrbimo, da jih bomo pri njihovem delu spodbujali in jim pomagali po najboljših močeh.

Programska zloženka srečanja slovenskih folklornih skupin v Nemčiji leta 2004.